

Kampanj om att "Elda rätt-minska sotutsläpp och spara ved"

Bakgrund

ICCI (International Cryosphere Climate Initiative) har fått ett anslag av Nordiska Ministerrådet (NMR) för att genomföra ett pilotprojekt om möjligheterna att minska utsläppen av Black Carbon (BC), eller svart sot. BC är en av de sk kortlivade klimatpåverkande luftföroreningarna (eng. Short-Lived Climate Pollutants-SLCP) som starkt bidrar till både den globala uppvärmningen men också till den snabba avsmältningen och uppvärmningen av jordens is- och snötäckta områden som t.ex. Arktis. BC, som förekommer som små svarta partiklar (mindre än en mikrometer), värmer luften och när de faller ner på snö och is påskyndar de avsmältningen. Effekten är mycket påtaglig i Arktis. BC kommer från utsläpp från dieslbilar, dieselmaskiner, vedeldning, förbränning av skörderester, flaring från olje- och gasproduktion och fartygstrafik. I Norden är vedeldning den största källan till utsläpp av BC som dessutom sker nära eller i Arktis och därmed för en större påverkan än andra källor längre bort.

NMR-projektet om vedeldning innehåller flera komponenter. Det omfattar kontakter och dialog med tillverkare av spisar, kaminer och pannor för vedeldning, myndigheter och experter på vedeldning. Vidare så ska projektet ta fram en gemensam Nordisk plattform för mätning och testning av BC-utsläpp från vedeldning. ICCI har också tagit fram en rapport om hur de Nordiska länderna hanterat miljöstörande utsläpp från vedeldning under de senaste decennierna med tyngdpunkt på partiklar för att se vilken lagstiftning eller regleringar som varit effektiva och som kan ligga till grund för kommande åtgärder mot utsläpp av BC från vedeldning i de Nordiska länderna.

Elda Rätt - kampanj

En viktig del av projektet gäller att genomföra kampanjer i de Nordiska länderna för att förmå människor att ändra sina eldningsvanor så att man minskar utsläppen av sot, partiklar och andra luftföroreningar samt att minska vedåtgången dvs. öka effektiviteten. Forskningen visar att mer än tredjedel av utsläppen från befintliga spisar, kaminer och pannor går att undvika genom att elda rätt. Eftersom omsättningstakten är låg för hushållens spisar och pannor är det en naturlig åtgärd att försöka påverka folks eldningsvanor. ICCI avsikt har varit att etablera samarbete med kommuner och organisationer för att sprida material med råd om vedeldning.

ICCI har tagit fram ett utkast till broschyr, ett vikt A4 blad, med fackgranskade råd, om hur man kan elda rätt för att spara ved och minska utsläpp. Den är tillämpliga på spisar, kaminer och pannor som eldas med vedträn och har även tagit hänsyn till vad som är viktigt för att undvika sotbildning. Då man genom att minska utsläppen av BC också minskar utsläppen av partiklar så bidrar man alltid till att förbättra luftkvaliteten. Utkastet är ingen slutprodukt utan måste få en lämplig lay-out inför slutlig tryckning och spridning. Broschyren finns också på finska. En skillnad från tidigare information för att minska utsläpp från vedeldning är att vi trycker mer på sotbildningen och informerar också om att åtgärderna är viktiga för att rädda Arktis - bryta den snabba avsmältningen och uppvärmningen i Arktis.

Målet är att i varje Nordisk land gå ut med denna broschyr till vedeldande hushåll i ett antal kommuner. I Sverige önskar vi få så god täckning som möjligt i Västerbottens och Kronobergs län som representativa för olika delar av Sverige.

ICCI har medel för tryckningen av broschyrerna, som kan utformas i samarbete mellan Kronobergs och Västerbottens läns kommuner. Varje kommun kan dock ha sin logga och kontaktinformation på baksidan av broschyren. ICCI kan förmodligen också bidra till distributionen av broschyren om någon kommun skulle ha problem med detta. Spridningen av broschyren bör ske före jul 2013, helst i första halvan av december.

En viktig del i kampanjen är att informera sotarna som har tillsyn över beståndet av spisar och kaminer och kan tillhandha ett register över vilka som eldar.

ICCI avser också att följa upp kampanjen genom en efterföljande enkät. Omfattningen beror på hur mycket medel som kan disponeras efter den 31 december efter överenskommelse med Nordiska Ministerrådet.

Kontakter:

Svante Bodin, ICCI

Mobil: 0722350878

E-mail: svante@iccinet.org

Thomas Levander, Konsult

Tel. 0703406262

E-mail: thomas@levander.nu